ד א מיי׳ פ״ד מהל׳ בית

ה ב מיי שם הלכה ים:

ג מיי׳ שם הלכה וו:

ת מיי שם הלכה יב:

ה מיי שם הלכה יג:

ו מיי׳ שם הלכה ד:

יא ח מיי שם הלכה ה: יב ט מיי פ״א מהלי כלי המקדש הלי טו:

יג י מיי׳ פ״ד מהל׳ בית

הבחירה הלכה ט:

מסורת הש"ם א) פסחים כו., ב) ויומא

נב.], ג) ומ"ק ע. וש"נן,

לוים אין לוים נכנסין ישראלים מצוה בטהורים אין טהורים נכנסין טמאים מלוה בתמימים אין תמימים נכנסין בעלי מומין מלוה שיכנסו בתיבות אין שם תיבות יכנסו דרך פתחים: ל זכר מדת גבהו ואח"כ יזכור ארכו ורחבו. ואוטם. הוא בנין אטום שבונים בגוף הקרקע יסוד ועליו מעמידין הכחלים. וכיור. הוא פיתוח והחפירות שמפתחים

הבנאים בסיד ובאבנים ולפעמים אומרים כיורן וליורן ר"ל פיתוחין וליורין. ודלף. שם טיף המים מן הקירוי והיה נוהג אללם בבנינם לעשות לבית שני קירויים קירוי למעלה מחבירו ונותנים ביו שניהם מעט הרחקה וחורים אותו החלל בית הדילפה על שם הדלף כדי שאם יטיף הקירוי העליון יעמדו מים באומו החלל. ותקרה. קירוי זן הקורות בלבד. ומעזיבה. היא הסיד והאבנים שנותניו על החירוי כבר פירשנו זה בסוכה. וכלה עורב. מחבד העורבין לפי שהיה מקיף ההיכל למעלה מו המעהה מארבע רוחותיו בחשה חו של ברזל גובה אמה חד כמו הסייף כדי שלא ישב עליו שום עוף על ההיכל מפני שנחתכים רגליו באותו הסייף ולפיכך קורין אותה כלה עורב ואע״פ שאין לריך לצייר הרי זו צורה מה שנוכר בהלכה זו מגבהו של היכל והיא מלויירת בשולי הדף (יח): ד צורת ההיכל באורך ורחב ואלו המדות הנזכרות כבר ישבנו אותם בתחלת פרק זה וכשתסתכל בו תמלא כל הכתוב הזה התבאר מאותה הלורה וכן כתוב בענין בית ראשון שארכו של היכל היה ששים ורחבו עשרים והיה קודש הקדשים שלישיתו כמו במשכן והוא עשרים אמה וההיכל ארבעים. והכותל המבדיל ביו ההיכל והודש החדשים והוא הנחרא טרקסין. היה בו פתח ועליו פרוכת חחד ונולד להם ספק בבית שני על עובי כותל הטרקסין אם היה נכלל עם הארבעים של היכל ויהיה רוחה הפרוכת מכותל מערבי עשרים ואחד אמה או היה מכלל קדשי הקדשים ותהי שפת הפרוכת בשליש בלמלום ולפיכך נתנו עובי הכותל מחוץ למדת ההיכל וקדש הקדשים ונותנין עליו פרוכת מבפנים ופרוכת מבחוץ והיה הטרקסין בין שתי פרוכות והיה בין שתיהן חמה כמו שביחרנו בחמישי טן מכפורים והיה כולו ר"ל כל ההיכל מאה על מאה היו מטין הבנין מעט ללד מערב

האריה שהוא רחב מלפניו ולר מאחוריו כגון זה (יט): הדרן עלך פתחו של היכל

וכשימשך ללד המזרח מתרחב כדמות

ג א ושלשים ושמנה תאים היו שם חמשה עשר בצפון חמשה עשר בדרום ושמנה במערב שבצפון ושבדרום חמשה על גבי חמשה וחמשה על גביהם ושבמערב שלשה על גבי שלשה ושנים על גביהם י ושלשה פתחים היו לכל אחד ואחד אחד לתא מז הימין ואחד לתא מן השמאל ואחד לתא שעל גביו ובקרן מזרחית צפונית היו חמשה לתא מן הימין ואחד לתא פתחים אחד שעל גביו ואחד למסיבה ואחד לפשפש ואחד להיכל: ד י התחתונה חמשה ורובד ששה והאמצעית ששה ורובר שבע והעליונה שבע שנאמר יהיציע התחתונה חמש באמה רחבה והתיכונה שש באמה רחבה והשלישית שבע באמה רחבה: הי ומסבה היתה עולה מקרן מזרחית צפונית לקרן צפונית מערבית שבה היו עולים לגגות התאים היה עולה במסבה ופניו למערב הלך על כל פני הצפון עד שהוא מגיע למערב הגיע למערב והפך פניו לדרום הלך כלפי מערב עד שהוא מגיע לדרום הגיע לדרום אכלפי דרום והיו פניו למזרח היה מהלך בדרום עד שהוא מגיע לפתחה של עליה שפתחה של עליה פתוח כלפי הדרום יי ובפתחה של עליה היו ב' כלונסות של ארז שבהן היו עולין לגגה של עליה וראשי פספסין מבדילים בעליה בין הקדש לבין קדש הקדשים יולולין היו פתוחין בעליה לבית קרש הקדשים שבהן היו משלשלין את האומנים בתיבות כדי שלא יזונו עיניהן מבית קדשי הקדשים: ו 🖭 וההיכל מאה על מאה על רום מאה האומם שש אמות וגובהו ארבעים אמה אמה כיור ואמתים בית דלפה ואמה תקרה ואמה מעזיבה וגובה של עלייה מ' אמה ואמה כיור ואמתים בית דלפה ואמה תקרה ואמה מעזיבה וג' אמות מעקה מואמה כלה עורב רבי יהודה אומר לא היה כלה עורב עולה מן המדה אלא ארבע

אמות היה מעקה: ז י ממזרח למערב מאה אמה כותל האולם חמש והאולם אחר עשר כותל ההיכל שש ותוכו ארבעים אמה אמה מרקסין 🗈 ועשרים אמה בית קדש הקדשים כותל ההיכל שש והתא שש וכותל התא חמש יי מן הצפון לדרום שבעים אמה כותל המסבה חמש והמסבה שלש כותל התא חמש והתא שש כותל ההיכל שש ותוכו עשרים אמה ייכותל ההיכל שש והתא שש וכותל התא חמש ובית הורדת המים שלש אמות והכותל חמש אמות האולם עודף עליו חמש עשרה אמה מן הצפון וחמש עשרה אמה מן הדרום והוא היה נקרא בית החליפות "ששם גונזים את הסכינים וההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו ודומה לארי שנאמר בהוי אריאל [אריאל] קרית חנה דוד מה הארי צר מאחריו ורחב מלפניו אף ההיכל צר מאחריו ורחב מלפניו:

הדרן עלך פתחו של היכל

שהיה ו׳ כדפרשתי לעיל: ובית הורדת מים נ׳ היה מקום שמי נפתוח נמשכין דרך שמאל שם בצנורות ועלו לים שעשה שלמה לבית הטבילה: בית החליפות. אותו העודף נקרא חליפות: מאחוריו. לצד מערב כי היו שם חלונות וגנזו בהן הסכינין . וכתיב בעזרא וא' ט'ו מחלפים תשעה ועשרים והיינו בניו צר מאחוריו ע' ורחבה מלפניו ק': הדרו **עלד פתחו של** היבל

2"コ ב כבר אמרנו בתמיד שתא נקראת ההרחקה שיש בין שתי הכתלים וכשתסתכל בצורת ההיכל שליירנו תמלא בלפון חמשה הרחקות והם כותל מסבה ומסבה וכותל התא והתא וכותל ההיכל וכמותם בדרום לפיכך אמר שעל אלו החמשה הרחקות היו חמשה תאים ועל חמשה תאים גן שניים

והוא מ"ש חמשה על גבי חמשה וחמשה על גבם עד שהיו שלש שורות של תאים וכן לורתם (טו) וכיולא בו היה בדרום ואל יטעך שקרא אותם כותל ומסבה וכותל התא והתא וכותל ההיכל ואח"כ חזר והראם כולם תאים לפי שהרחהה שיש בין שני הכתלים הוא התא וכולם תאים אבל כותל המסיבה וכותל התא וכותל ההיכל לא היה כותל סתום אלא שני כותלים וביניהם הרחקה כמו שליירנו ולקלת התאים היו שמות כגון שקרא השורה התחתונה מהם מסיבה ובית הורדת המים וזולתם כמו שכתבנו בלורה וכמו שזוכר בפרק זה וכשתסתכל בלורה ג"כ תמלא במערב שלשה הרחקות והם כותל התא והתא וכותל ההיכל והיו עליהן שלשה תאים ושנים על גביהם דן כן (טו). ומה שאמר כאן לפשפש אחד. ר״ל לתא שיש בו הפשפש הלפוני שבו נכנסיו להיכל וזהו הפתח שהיה בלפונו של תא שהיה לו חמשה פתחים והתא הזה היה בשורה אמלעית מהתאים והוא שעל גבי המסבה. הן היליע. הם הגוווטראות המקיפות להיכל מבחוץ והיתה גזווטרא אמצעית יותר רחבה מן התחתונה והעליונה יותר רחבה מאמנעית כדי שלא יהא אפשר להדבק בכותל והוא מה שנאמר כי מגרעות נתן לבית וגו' וכן היה מוקף כל ההיכל מבחוץ לכוחל המסבה ג' גוווטראות כלורה זו (יו): ההפה זו שמקיף ההיכל עד שיגיע אל העליה היא בתוך התאים המקיפים להיכל כמו שליירנו. ועכשיו אמרו שהיתה עליה על ההיכל ון וקדש הקדשים ובקרקע עלייה היה דבר מבדיל בין קירוי ההיכל ובין קירוי קדש הקדשים. ולול. הוא פתח קטן ולפיכך אמר שלול היה בקרקע העליה פתוח אל קדש קדשים ליכנס בהם האומנים אל קדש הקדשים אם יצטרך לתקן שום דבר והואיל וזכרנו האומנים נאמר כאן שאם נצטרך בנין בתוך ההיכל משתדלים ומכוונין שיהיה האומן כהן כשר ואם אי אפשר שלא נמצא אלא ישראל יכנס וכתבו בתוספתא דכלים [פ"ח] הכל נכנסין לבנות ולתקן ולהוליח הטומאה מלוה בכהנים אין כהנים נכנסין

תורה אור השלם {הַיִּצִיעַ התחתנה חמש באמה שבע באמה רחבה כי ֶּבֶּכ בְּנֵיּתְּיוֹ נְיֵנְיְּרְיוֹתְ טְבִיב מִגְּרְעוֹת נְתַן לַבַּיִת סְבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחוֹ

מ״אוו סרית חנה דוד ספו שֶנָה

בקירות הבית:

פי' הרא"ש

לתא. חדרי חדרים נים היו שם סביב ההיכל וקדש הקדשים: ואחד למסיבה. מפרש וא' להיבל. כדאמרי רבנז לעיל דנכנס מן הפשפי לתא ומן התא להיכל: ד התחתונה חמשה. , יוו מיוו מיוו היה היה החב ה' מדרום לצפון: ורובד שש. עובי הכותל של היכל היה התא ואז היה מתקצר . אמה כדכתיב ומ״א ו׳] כי מגרעות נתן לבית סביב והיה מניח התקרה עליו והיינו דקתני והרובד שש י והאמצעית ו' עם הרובד והעליונה ז' עם הרובד וכותל ההיכל היה עביו ה' והא דתנן לקמן [מ"ז] וכותל ההיכל ו' היינו :כנגד התא האמצעית מדרגה עלה כמו בלולים מודגה עלה כמו בלולים אלא מדרגה חלקה היתה ומהלכת ממזרח למערב על פני כל הצפון ובקרן צפונית מערביח ובקרן צפונית עולים על עולים על התא וכשהגיע למערב פניו לדרום ומהלך התא כלפי המערב עד שמגיע לדרום: הגיע נו שמגיע לדרום הבך פניו למורח והיה מהלך כדרום עד שמגיע לפתחה של בדרום עד נתחה של שמגיע לפתחה של עלייה. שהיתה פתוחה לדרום וכל פתחי הבניינים הכל בכתב מיד ה' דאל"כ למה לא עשה פתח העלייה בצפון ולא היה להקיף המערבי: ה של עלייה גדולים וחקוק בהם מקום מעמד רגל לעלות ולרדות בהן: ולולין היו פתוחין. האומניז בתבות שיש בהז

איסור מיהא איכא: ו והיבל ק' על ק'. באורך וברוחב באורך עם האולם ותאים כדפרשינן וברוחב לא כל ההיכל אלא מקום יאסור מיהה איראד וודובר ען על קד באותן בדורות באתן כי בוהאוסר והייסים כו מישקי בדורות באת בתות הקרקע האינו האולם: **האומם ו' א**מותר. "מא אוסטר חור ולא נהירא דלשון אוסם לא משמע הכי ועוד למה מנה היסוד שתות הקרקע האינו נראה בכלל בנין גובה הבית ועוד א"א דבנין גדול כזה לא היה לו יסוד אלא ו' אמות ונראה דיסוד לא קחשיב אלא לאחר

שימה מהובצת אז הגיע לדרום הפד פניו . ורח: ב] טרקסין בערך טרקסין אות ט' ובפ"ח דכלאים ה' ה': כן תאים היו חמשה תאים שניים: ד] על גביהם ומה שאמר וכז לפשפש: הז ה) שאמו דבן לבטבט דון מן אלו היציעים: ו] ההיכל ועל קדש אות ו' נמחק: ז] קרוי הנחת הקורות: ח] בחשק נ"א כ) דקרע של: ט] מכפורים נ"א ג) : מקדושין

א) נראה דלריך לומר היליע. אלו היציעים הם הגוחטראות. ב) אולי ל"ל דוקרן של ברזל. ג) לא נמלא בקדושין ול"ע.

פי הרא"ש (המשך) שעלה הבנין מהארץ היה כולו אטום בלא חלל ו' אמות וזהו הרצפה נרוה עד העלייה ו' אמה: אמה כיור. ציצי פרחים מצויירים סביב ברחב אמה באבנים גדולות לבנין ושקעם והניחו קורה גדולה על האבנים לתת עליהן קורות התקרה לבלתי אחוז בקירות הבית: **ואמה** עפר ורצפה: ואמה כלה טורב. טבלאות של ברזל קבועות מסמרות י חדיו למנוע את העורכים את הטומאה וכן היו על . כל גג ההיכל ם. מי' שהיה צורה להברי העופות כדרך שעושין שומרי הפירות: **ז אמה** מרקסין. היא המבדלת בין . ובין קדש הקדשים והיא . . זה מחיצת אבנים בבית ראשון ובבית שני שהיה גבוה יותר מהראשוז ולא גבות יותו כוחו אשון זיא היה יכול לעמוד בנין רוחב אמה ולהוסיף על . הבנין א״א עשו ונקרא טרקסין על שסוגרו בעד הלוחות שנתנו בסיני לשון טרוקי גלי [ברכות כח.]: מן הצפון לדרום.

כותל ההיכל ו' והתא ו'